

XX. ZOH: TURÍN 2006

- **KRAJINA:** Taliansko
- **TERMÍN:** 10. – 26. 2. 2006
- **ÚČASŤ:** 2508 športovcov (1548 mužov, 960 žien) z 80 krajín, súťažili v 84 disciplínach.
- **ÚČASŤ ZO SLOVENSKA:** V slovenskej výprave štartovalo 58 športovcov (46 + 12), jeden ďalší športovec neštartoval. Historickú striebornú medailu – prvú zo ZOH pre samostatné Slovensko – získal v snoubordkrose snoubordista Radoslav Židek. O ďalšie dve bodované umiestenia sa postarali piatimi miestami biatlonista Marek Matiaško na 20 km a družstvo hokejistov.
- **NAJÚSPEŠNEJŠIE KRAJINY** (podľa zisku medailí): 1. Nemecko 11 – 12 – 6, 2. USA 9 – 9 – 7, 3. Rakúsko 9 – 7 – 7, 4. Rusko 8 – 6 – 8, 5. Kanada 7 – 10 – 7, 6. Švédsko 7 – 2 – 5.
- **NAJÚSPEŠNEJŠÍ PODĽA MEDAILÍ:** Ahn Hjun-Soo (Kór. rep., short track) 3 – 0 – 1, Michael Greis (Nem., biatlon) 3 – 0 – 0, Jin Sun-Ju (Kór. rep., short track) 3 – 0 – 0, Felix Gottwald (Rak., severská kombinácia) 2 – 1 – 0, Sven Fischer (Nem., biatlon) 2 – 0 – 1, Giorgio DiCenta (Tal., beh na lyžiach) 2 – 0 – 0, Kevin Kuske (Nem., boby) 2 – 0 – 0, Andre Lange (Nem., boby) 2 – 0 – 0, Michaela Dorfmeisterová (Rak., zjazdové lyžovanie) 2 – 0 – 0, Kristina Šmigunová (Est., beh na lyžiach) 2 – 0 – 0, Björn Lindh (Švéd., beh na lyžiach) 2 – 0 – 0, Svetlana Iščmuratovová (Rus., biatlon) 2 – 0 – 0, Thomas Morgenstern (Rak., skoky na lyžiach) 2 – 0 – 0, Benjamin Raich (Rak., zjazdové lyžovanie) 2 – 0 – 0, Cindy Klassenová (Kan., rýchlokorčuľovanie) 1 – 2 – 2.

Turín, metropola talianskeho Piemontu, získal právo usporiadať ZOH 2006 senzačne hneď na prvý pokus. Hoci jasným favoritom súboja šiestich kandidátov, medzi ktorými bol druhý raz za sebou aj slovenský uchádzač Poprad-Tatry, bol švajčiarsky Sion, v hlasovaní členov MOV v júni 1999 vo finálovom „rozstrele“ nečakane jasne vyhral Turín – 53:36. Podľa väčšiny komentárov bola hlavnou príčinou prekvapujúceho výsledku snaha členov MOV „pomstiť sa“ Švajčiarom za to, že ich vplyvný bývalý viceprezident Marc Hodler zverejnil koncom roka 1998 korupčnú aféru kandidatúry Salt Lake City na ZOH 2002, ktorá vyústila v najväčší škandál v dejinách olympijského hnutia...

Prípravy ZOH 2006 sa napokon potýkali s veľkými problémami. Turínska trnistá cesta k olympiáde vo svojom závere pripomínala aténsku v prípade OH 2004. Úmrtia najvplyvnejšieho talianskeho športového funkcionára, Turínčana Prima Nebiola, ako i bossa FIAT-u Gianniho Agnelliho aj jeho brata Umberta – všetky tri prišli v rozpätí dvoch rokov v „polčase“ príprav na hry - znamenali, že organizačný štáb

stratil ľudí, ktorí boli takpovediac ideovými lídrami a nespochybniteľnými autoritami. K tomu sa pridružili značné ekonomické problémy FIAT-u, ktorý mal byť najväčším sponzorom olympiády, ako aj značný nárast nákladov.

V čase, keď Turín kandidoval na pridelenie ZOH 2006, kalkuloval s celkovým rozpočtom na organizáciu hier (teda mimo výstavby všeobecnej infraštruktúry) vo výške v prepočte 830 miliónov eur na strane príjmov a 804 miliónov eur na strane výdavkov. Postupne sa však plánovaný zisk premenil na deficit vo výške viac než 40 miliónov eur. Rozdiel v rozpočte tri týždne pred hrami prisľúbili vykryť mesto Turín a región Piemontu. Ešte sto dní pred otvorením hier však chýbalo v operatívnom rozpočte oveľa viac peňazí. V kritickej situácii musela, ako to už zvyčajne býva, pomôcť finančnými injekciami aj vláda. Koncom roka 2005 založila agentúru Torino Evolution, ktorej prostredníctvom financovala realizáciu zvyšných potrebných prác. Okrem toho vláda zhruba v tom istom čase vypísala aj novú lotériu so stieracími žrebmí. Len vďaka tejto pomoci z každej strany sa biela olympiáda 2006 vôbec mohla uskutočniť...

Jubilejná dvadsiata biela olympiáda bola zároveň jubilejnou desiatou, ktorá sa konala v Alpách. Podobne ako ZOH 1992 vo francúzskom Albertville ju charakterizovala veľká vzdialenosť športovísk, ktorá si vynútila zriadenie až troch olympijských dedín – v Turíne, Sestriere a v Bardonecchii. V dôsledku toho jej do značnej miery chýbal olympijský duch spolupatričnosti. Napríklad slovenskí hokejisti, ktorí bývali v Turíne, sa nedostali ani na jednu súťaž v inom športe...

Na rozdiel od ZOH 2002 v Salt Lake City poznačila turínske hry len jedna väčšia aféra. Ruskej biatlonistke Olge Pylevovej za pozitívny dopingový nález odobrali striebro z pretekov na 15 km.

Medailovo najúspešnejším účastníkom ZOH 2006 sa stal juhokórejský rýchlokorčuliar na krátkej dráhe Ahn Hjun-soo, ktorému výborne sekundovala jeho krajanka Jin Sun-ju. Okrem nich získal tri zlaté medaily už len Nemeč Michael Greis (na ďalšej strane na

fotografii vľavo), ktorý sa nečakane stal najväčšou hviezdou biatlonových súťaží. Úplne zatienil hrdinu zo Salt Lake City Nóra Oleho-Einara Björndalena, ktorý mal teoretickú šancu predstihnúť na čele historického rebríčka najúspešnejších zimných olympionikov svojho krajanu Björna Dählieho. Björndalen však k svojim predošlým piatim zlatým pridal „len“ dve striebra a bronz. Medzi veľikánov sa priradil aj Nemeč Sven Fischer, ktorý získal dve zlaté medaily a s celkovou medailovou zbierkou 4-2-2 sa zaradil k najúspešnejším zimným olympionikom histórie.

Ženská superstar ZOH 2002, Chorvátko Janica Kosteličová, žiarila aj na talianskych svahoch. Hoci súťažila chorá, zopakovala si triumf v kombinácii a pridala striebro zo super-G, okrem toho v slalome skončila štvrtá. Ako prvá žena v zjazdárskej histórii si vybojovala už štyri zlaté olympijské kovy. Do rodinnej zbierky Kosteličovcov pridal ešte striebro z kombinácie Janicin brat Ivica. Oboch skvelých zjazdárov trénuje ich otec Ante, ktorému sa tak podaril v olympijskej histórii jedinečný kúsok.

Veľký obdiv patril aj nórskeму vete-ránovi Kjetilovi-Andremu Aamodtovi (na fotografii vpravo hore), ktorý triumfoval v su-per-G. Túto disciplínu vyhral v rozpätí 14 rokov už tretí raz – predtým v rokoch 1992 a 2002! Najcennejšiu zbierku medailí si však zo svahov domov odniesla dvojica Rakúšanov – Benjamin Raich vyhral slalom i obrovský slalom, Michaela Dorfmeisterová zase zjazd a super-G. Výdatne tak prispeli k mimoriadnemu úspechu Rakúska na týchto zimných hrách.

Okrem uvedených premiantov po dve zlaté v individuálnych disciplínach ešte získali estónska bežkyňa na lyžiach Kristina Šmigunová a švédsky bežec na lyžiach Björn Lindh. Kým v Salt Lake City sa práve beh na lyžiach negatívne „preslávil“ tromi pozitívnymi dopingovými nálezmi a ďalšími podozreniami, tentoraz výsledky, dosiahnuté na tratiach v Pragelate, nemuseli dodatočne meniť... Po dve zlaté medaily (vrátane súťaže družstiev) si na ZOH 2006 vybojovali ešte rakúsky združenár Felix Gottwald, taliansky bežec na lyžiach Giorgio DiCenta, nemeckí bobisti Kevin Kuske a Andre Lange, ruská biatlonistka Svetlana Išmuratovová a rakúsky skokan na lyžiach Thomas Morgenstern.

Pozoruhodný bol kúsok nemeckej rýchlokorčuliarky Claudie Pechsteinovej, ktorá bola členkou víťazného družstva Nemecka v novej disciplíne programu ZOH – v súťaži stíhacích družstiev, plus na päťkilometrovej trati siahala už na svoje šieste olympijské zlato v rozpätí štrnástich rokov. Napokon ju o sekundu na druhú priečku odsunula Kanadanka Clara Hughesová. Najviac medailí zo všetkých olympionikov – päť (1-2-2) - si v Turíne vybojovala kanadská rýchlokorčuliarka Cindy Klassenová.

Medzi veľké osobnosti olympiády patrila aj české bežkyňa na lyžiach Kateřina Neumanová, ktorá svoju mimoriadnu kariéru konečne korunovala olympijským víťazstvom. Scéna po jej triumfe v behu na 20 km voľnou technikou, keď ležala od únavy na zemi a pribehla

jej zablahoželať malá dcérka, patrila k najemotívnejším chvíľam ZOH v Turíne... Obrovské emócie vyvolal svojimi výkonmi na turínskom ľade aj ruský krasokorčuliar Jevgenij Pluščenko, určite jeden z veľikánov týchto hier. Americký rýchlokorčuliar Shani Davis sa na 1000 m trati stal prvým víťazom individuálnej disciplíny v histórii ZOH, ktorý má tmavú pleť. Pozoruhodný bol výsledok paralelného slalomu snoubordistov, kde sa vo finále „pobili“ dvaja bratia z Francúzska – vyhral Philipp Schoch pred Simonom Schochom. Do histórie sa ako najstarší víťaz ZOH vôbec zapísal 50-ročný Kanaďan Russ Howard, člen zlatého kanadského družstva v curlingu. Doteraz najstarším individuálnym zimným olympijským víťazom sa zase stal jeho 39-ročný krajan, skeletonista Duff Gibson.

Hokejový turnaj ZOH mal prvý raz vôbec severské finále. Švédsko v ňom vyhralo nad Fínskom 3:2 a dvaja členovia zlatého tímu Niklas Lidström a Fredrik Modin rozšírili úzku spoločnosť hokejistov, ktorým sa podarilo počas kariéry získať všetky tri najcennejšie trofeje – zlato zo ZOH i z MS, aj Stanleyho pohár.

Slovenská výprava dosiahla v Turíne najlepšie výsledky na ZOH v histórii samostatnej Slovenskej republiky. V novej disciplíne snoubordingu – v snoubordkrose – sa o historickú prvú slovenskú medailu na zimných hrách postaral Radoslav Židek (na snímke pri oslave v Slovenskom dome). Vo finálovej jazde väčšinu trate viedol a aj keď sa po jazdeckej chybe pred ním dostal Američan Seth Wescott, ziskom striebra dosiahol skvelý úspech. K našim šestnástim zimným medailistom z česko-slovenskej éry pribudol prvý zo slovenskej...

Ďalšie dve bodované umiestenia získala výprava za piate miesta. O prvé sa hneď v úvodný deň hier senzačne postaral biatlonista Marek Matiaško (na fotografii do-

lu) v pretekoch na 20 km. V druhej polovici súťaže viedol a do poslednej chvíle útočil na medailu. Aj keď ju napokon nezískal, jeho piate miesto sa stalo najlepším mužským výsledkom nášho biatlonu v olympijskej histórii. Žiaľ, slovenské biatlonistky, ktoré na predošlých troch ZOH boli najväčšími ozdobami slovenskej výpravy, tentoraz vôbec neuspeli. Najpamätnejším záznamom dvoch ostrieľaných veteránok Marty Halinárovej-Jašicovej i Sone Mihokovej tak bolo to, že si na konto pripísali už svoj štvrtý olympijský štart.

Na piatom mieste skončilo aj družstvo hokejistov. Na rozdiel od Nagana 1998 i Salt Lake City 2002 tentoraz súťažilo v rovnocenných podmienkach. Predovšetkým v dôsledku slovenskej kritiky IIHF zmenila hrací model a v Turíne sa hral len jeden - hlavný turnaj, počas ktorého prerušili NHL. To znamenalo, že všetkých sedem hokejových veľmocí mohlo nominovať svojich naozaj najlepších hráčov. Slováci vstúpili do turnaja skvelým víťazstvom 5:3 nad Ruskom v zápase, ktorý bol zrejme najlepším a divácky najpríťažlivejším na celej olympiáde. Pri sledovaní ďalšieho triumfálneho ťaženia našich hokejistov vzrušenie slovenskej verejnosti gradovalo. Veď v základnej skupine Slováci vyhrali všetkých päť zápasov, keď zdolali aj Američanov i neskorších olympijských víťazov Švédov! Žiaľ, štvrtfinálová prehra 1:3 s Českom zastavila našu spanilú jazdu. Naš tím si všetko pokazil nervóznym výkonom v prvých dvoch tretinách. Záverečná zúfalá snaha nášho tímu o zvrat už nápravu nepriniesla. Tretí gól pri slovenskej power play strelili Česi do prázdnej bránky... Vďaka víťazstvu v základnej skupine však slovenskí hokejisti obsadili konečné 5. miesto – pred supervelmocami Kanadou i USA. Syn trénera tímu Františka Hossu Marián Hossa (na snímke vpredu, za ním Zdeno Chára) patril medzi najproduktívnejších hráčov turnaja, a jeho útok s Demitrom a Gáboríkom k najnebezpečnejším.

Na popredné umiestenie siahal ešte bežec na lyžiach Martin Bajčičák. V mimoriadne vyrovnanom skiatlone mu na rozdiel od Ivana Bátoryho, ktorý v polovici pretekov viedol, sily vydržali až do konca. Napokon síce dobehol „len“ na ôsmom mieste, avšak iba necelých osem sekúnd ho delilo od zlatej medaily! Rovnako ôsmy skončil Bajčičák spoločne s Bátorym aj v tímovom šprinte. Podobne ako dve najskúsenejšie biatlonistky si aj Bátory pripísal už štvrtú účasť na ZOH.

LUBOMÍR SOUČEK